

СИТУАЦИЈАМА

Развој европске и светске уставности у току ова два века (XIX и XX) је резултирао доношењем устава у већини држава, тако да данас има негде око 190 држава и исто толико устава. У свим тим државама устав се мање-више схвата као основни закон, највиши правни акт, онај који заузима највише место у хијерархији осталих правних аката и који уз то има и највећу правну снагу. Устав доноси уставотворна власт и тако се прави разлика између њега и закона који је дело слабије, односно законодавне власти. Ово учење о уставотворној власти је развио у току француске револуције чувени опат Сјејес разликујући *pouvoir constituant* и *pouvoir constitutés*, уставотворну власт која припада народу и законодавну власт која се врши на основу и према закону. Тако би доношење устава било акт уставотворне власти а његово мењање акт ревизионе власти иако се у пракси све мање прави разлика између ове две власти јер се углавном од истог органа и по истом поступку и доноси и мења устав. Доношење и промена устава су тако две стране исте медаље. Када се доноси један устав, његова процедура треба да изрази стабилност уставног поретка који се установљава, а с друге стране она треба да омогући и предвиди и касније прилагођавање устава стварности када се то укаже као неопходно. При томе се код доношења устава разликују два уставотворца: један који доноси устав после револуције или неког крупног друштвеног преврата и који није везан важећим ни претходним уставом па тако располаже оригинарном влашћу и други који доноси нови устав уместо постојећег, који мења важећи устав тако да је њим везан па се његова власт назива дериватном (изведеном) Уставотворна власт је највиши облик испољавања суверености уставотворца, било да је то држава (државни орган – скупштина) или народ када одлучује о уставу непосредним изјашњавањем. Као носилац те највише власти, уставотворац није ограничен никаквом другом, вишом влашћу од њега. Не постоји неки други, виши акт нити други виши уставотворац који би стајао над уставом и његовим творцем и ограничавао га. То је у природи саме уставотворне власти која је највиша, тако да изнад ње не постоји нека виша уставотворна власт. То значи да, када доноси устав, уставотворац нема изнад себе неки други устав о коме мора да води рачуна а такође и тај његов акт не обавезује и не ограничава доношење будућих устава. Та идеја је јасно изражена још у Декларацији о правима човека и грађанина која је била саставни део Монтањарског устава од 1793. и у којој је изричито наглашено право народа да ревидира,